
Dokument s plenarne sjednice

A9-0000/2023

30.3.2023

IZVJEŠĆE

o provedbi programa za voće, povrće, mlijeko i mliječne proizvode u školama predviđenom u Uredbi o zajedničkoj organizaciji tržišta (2021/2205(INI))

Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj

Izvjestiteljica: Carmen Avram

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	7
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	16
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	17

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Predmet ovog izvješća provedba je zakonodavstva EU-a o školskim programima. Ono je usmjereno na Uredbu (EU) 2016/791 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o izmjeni uredbi (EU) br. 1308/2013 i (EU) br. 1306/2013 u pogledu programa potpore za opskrbu voćem i povrćem, bananama te mlijekom u obrazovnim ustanovama, Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2017/39 od 3. studenoga 2016. o pravilima za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potpore Unije za opskrbu voćem i povrćem, banane i mlijeko u obrazovnim ustanovama te Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2017/40 od 3. studenoga 2016. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potpore Unije za isporuku voća i povrća, banana i mlijeka u obrazovnim ustanovama i izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 907/2014. Izvješće se temelji na zaključcima istraživačkog rada EPRS-a „Provedba programa EU-a za voće, povrće i mliječne proizvode u školama”.

Glavni zaključci

Javna tijela pozitivno su reagirala na program opisavši ga kao dragocjeno iskustvo koje omogućuje širok doseg te besplatan pristup zdravoj i održivoj prehrani za svu djecu, bez obzira na njihov socioekonomski status. Osobito su pozitivno vrednovala ciljeve ponovnog stvaranja veze između djece i poljoprivrede te educiranja o zdravim prehrambenim navikama. Program predstavlja iznimnu priliku za usklađivanje s ambicioznim ciljevima zelenog plana, strategije „od polja do stola”, plana za borbu protiv raka, EU-ova jamstva djecu te akcijskog plana za ekološki uzgoj. Međutim, potencijal programa potkopavaju njegov proračun, obuhvat, definicija prihvatljivih proizvoda te metode distribucije i provedbe. Dionici su jednoglasno potvrdili da države članice same nisu mogle postići ono što se postiže programima EU-a koji se upravo provode u školama.

1. Provedba zakonodavstva od 2017. do 2022.

1.1. Broj sudionika

Podaci pokazuju da program nije obuhvatio velik udio školske djece (naime, u školskoj godini 2019./2020. samo je 19,1 milijun učenika iz EU-a od njih 76,2 milijuna sudjelovalo u programu). Taj je problem izravno povezan s ograničenim proračunom dodijeljenim školama.

Pandemija bolesti COVID-19 problem je dodatno produbila jer se broj djece koja su sudjelovala u programu uvelike smanjio školske godine 2020./2021. Izvješća o praćenju predstavljena 31. siječnja 2021. pokazuju da su zatvaranje škola i nastava na daljinu prouzročili veliko smanjenje broja uključene djece (broj se procjenjuje na 16 milijuna), što je pad u odnosu na prethodne godine u EU-27. Smanjenje broja sudionika znatno je čak i ako se uzme u obzir činjenica da Ujedinjena Kraljevina prvi put nije sudjelovala u programu i da Grčka nije mogla provoditi program zbog problema s javnom nabavom. Trend smanjenja broja sudionika prisutan je u svim državama članicama.

1.2. Količina i raznolikost distribuiranih proizvoda

Pandemija je imala teške posljedice po globalni lanac opskrbe hranom, uključujući proizvode

obuhvaćene programom (voće, povrće i mlijeko). Zbog nepostojane distribucije, uslijed zatvaranja škola, ugovori s dobavljačima našli su se pod pritiskom. Smanjene su količine proizvoda koji se distribuiraju po školama, a načini distribucije su prilagođeni (konkretno, kako bi se omogućilo ograničavanje socijalnih kontakata, umjesto ekološkim prihvatljivijim rješenjima prednost se davala pakiranju za pojedinačne porcije). Skraćenje razdoblja distribucije dovelo je i do smanjenja asortimana proizvoda dostupnih za distribuciju (tijekom razdoblja provedbe raznolikost ponude svježeg voća i povrća bila je ograničena).

Općenito, došlo je do smanjenja rashoda povezanih s distribucijom i na razini Unije i na nacionalnoj razini (u zemljama koje daju doprinos).

1.3. Edukacijske mjere

Edukacijske mjere pokazale su se jednom od najuspješnijih sastavnica programa. I doista, iako je teško izmjeriti učinak samo ovog instrumenta politike EU-a na djecu i njihove prehrambene obrasce, studije upućuju na to da su učenici koji su sudjelovali u edukacijskim mjerama bili svjesniji zdravih prehrambenih navika od onih koji nisu bili uključeni. Pandemija je otežala mogućnost provedbe nekih edukacijskih mjera uključenih u program, kao što su posjeti poljoprivrednim gospodarstvima ili tečajevi kuhanja i kušanja. Međutim, većina država članica uspjela je edukacijske mjere u okviru programa prilagoditi učenju na daljinu. Ipak, unatoč naporima, došlo je do smanjenja broja djece koja su sudjelovala i rashoda povezanih s edukacijskim mjerama.

2. Proračun

Smanjenje rashoda ne bi trebalo tumačiti kao nedovoljnu popularnost programa; naprotiv, u nekim državama članicama zahtjevi za sudjelovanjem obrazovnih ustanova svake godine premašuju dostupna financijska sredstva. Naime, iako ulazni troškovi programa (u kontekstu potpore EU-a) u određenoj mjeri doprinose postizanju njegovih ciljeva, proračun se općenito smatra nedostatnim da bi bio dalekosežan i imao znatan učinak. Trenutačno za nadopunu financiranja programa treba izdvojiti velike iznose iz nacionalnih sredstava, tj. sama sredstva EU-a nisu dovoljna za ostvarivanje nacionalnih ciljeva. Istodobno, provedba programa u državama članicama nije ujednačena, a neke države članice nisu u potpunosti iskoristile proračun. Opći trend u državama članicama, uz određene razlike, ukazuje na potrebu za robusnijim proračunom kako broj djece koja sudjeluju bio stabilan i kako bi se osigurala redovita distribucija proizvoda, dok će za proširenje opsega korisnika biti potrebno veliko povećanje financijskih sredstava. U računicu odnedavna ulazi i problem inflacije i sve većih cijena hrane, što bi moglo smanjiti područje primjene i učinak programa. Osim toga, Komisija je nedavno objavila uredbu kojom se omogućuje unutarnja preraspodjela potpore EU-a u okviru programa EU-a za škole kako bi se obuhvatila raseljena ukrajinska djeca upisana u škole u Uniji.

3. Obuhvat

Provedba programa gotovo je u potpunosti ograničena na osnovne i srednje škole. Naime, 70 % sudionika čine djeca koja pohađaju osnovnu školu, 20 % njih je u vrtiću, a samo 10 % u srednjoj školi, pri čemu Njemačka broji najveći broj sudionika, a slijede je Švedska, Rumunjska i Poljska.

4. Pojednostavljenje administrativnog postupaka

Još jedna ključna točka za buduću provedbu bit će pojednostavnjenje i racionalizacija administrativnog postupka. Javne škole obično karakterizira visoka razina administrativnog opterećenja. Stoga program mora biti jednostavan kako bi bio privlačan školama.

Administrativne mjere povezane s programom trenutačno nisu na optimalnoj razini. Moguće mjere za postizanje tog cilja uključuju ukidanje roka za podnošenje zahtjeva za potporu (ostavljeno na odluku državama članicama), reviziju sustava za smanjenje plaćanja po isteku rokova te veću fleksibilnost u prijenosima i preraspodjeli proračunskih sredstava. Pozitivna posljedica pandemije, u smislu administrativnog pojednostavnjenja, bila je uvođenje provjera na daljinu, što je praksa koja bi se trebala zadržati i nakon „povratka u normalno stanje”.

5. Proširenje popisa proizvoda i poboljšanje kvalitete

Pri budućoj provedbi trebalo bi razmotriti ograničavanje distribucije proizvoda s dodanim šećerima, za koje većina školskih uprava i roditelja smatra da su u suprotnosti općim ciljevima programa. Nadalje, u budućoj provedbi trebale bi se uvesti obveze u pogledu proizvoda koji su usklađeni sa zdravstvenim, etičkim i okolišnim kriterijima.

Zaključci i preporuke

Provedba pravila

Izvjestiteljica smatra da bi se trebale primijeniti sljedeće ključne preporuke o politikama:

- pri budućoj provedbi trebalo bi razmotriti postupno povećanje proračuna programa;
- od država članica trebalo bi zatražiti da minimalan udio sredstava iz proračuna EU-a namijene provedbi edukacijskih mjera, koje bi također trebale biti učestalije i raširenije;
- proizvodi u distribuciji trebali bi biti neprerađeni, ekološki i podrijetlom iz Unije; nadalje, preporučuje se uvođenje obveza u pogledu proizvoda usklađenih s objektivnim kriterijima koji bi trebali uključivati zdravstvenu, okolišnu i etičku dimenziju, sezonalnost, raznolikost ili dostupnost lokalnih proizvoda kao i davanje prednosti kratkim lancima opskrbe. Što se tiče banana, prednost se može dati proizvodima iz trećih zemalja iz pravedne trgovine samo ako isti proizvodi podrijetlom iz Unije nisu dostupni. Proizvodi bi u najvećoj mogućoj mjeri trebali odražavati lokalne prehrambene navike i vrste usjeva;
- u programu ne bi trebali biti dopušteni proizvodi koji sadržavaju dodani šećer, dodanu mast, dodanu sol i/ili dodana sladila, Komisija bi trebala ukinuti iznimke kojima se omogućuje distribucija tih vrsta proizvoda;
- buduća provedba trebala bi biti usmjerena na jaslice, vrtiće i osnovne škole;
- radi pojednostavnjenja administrativnog postupka preporučuje se uvođenje fleksibilnosti roka za podnošenje zahtjeva za potporu, preispitivanje sustava za smanjenje plaćanja po isteku rokova, veće fleksibilnost u prijenosima i preraspodjeli proračunskih sredstava, pojednostavnjenje postupka javne nabave i daljnje usvajanje provjera na daljinu;
- u postupcima javne nabave veliki dobavljači ne bi smjeli prevladavati na uštrb manjih

poljoprivrednika koji sudjeluju u programu;

– trebalo bi uspostaviti forum kako bi se države članice potaknule na razmjenu najboljih praksi, čime bi im se pomoglo da utvrde uspješne metode za racionalizaciju provedbe programa.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi programa za voće, povrće, mlijeko i mliječne proizvode u školama predviđenom u Uredbi o zajedničkoj organizaciji tržišta (2021/2205(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda¹ (Uredba o zajedničkoj organizaciji tržišta), koja služi kao pravna osnova za program EU-a za voće, povrće, mlijeko i mliječne proizvode u školama,
- uzimajući u obzir ocjenu provedbe Službe Europskog parlamenta za istraživanja od 14. srpnja 2022. naslovljenu „Provedba programa EU-a za voće, povrće i mliječne proizvode u školama: preispitivanje u sredini provedbenog razdoblja”,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR)²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2020/2220 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o utvrđivanju određenih prijelaznih odredaba za potporu iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) u godinama 2021. i 2022. i izmjeni uređaba (EU) br. 1305/2013, (EU) br. 1306/2013 i (EU) br. 1307/2013 u pogledu sredstava i primjene u godinama 2021. i 2022. te Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu sredstava i raspodjele takve potpore u godinama 2021. i 2022.³,
- uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2017/39 od 3. studenoga 2016. o pravilima za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potpore Unije za opskrbu voćem i povrćem, bananama te mlijekom u obrazovnim ustanovama⁴,
- uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2017/40 od 3. studenoga 2016. o pravilima za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potpore Unije za opskrbu voćem i povrćem, bananama te mlijekom u obrazovnim ustanovama⁵,
- uzimajući u obzir Provedbenu odluku Komisije (EU) 2022/1187 od 7. srpnja 2022. o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2022/493 o utvrđivanju konačne raspodjele potpore Unije državama članicama za program voća i povrća u školama te program mlijeka u

---

¹ SL L 347, 20.12.2013, str. 671.

² SL L 435, 6.12.2021, str. 1.

³ SL L 437, 28.12.2020., str. 1.

⁴ SL L 5, 10.1.2017., str. 1.

⁵ SL L 5, 10.1.2017., str. 11.

školama za razdoblje od 1. kolovoza 2022. do 31. srpnja 2023.⁶, čija je svrha u potpunosti iskoristiti potencijal dostupnih sredstava i odgovoriti na poteškoće u provedbi programa u školama nastale zbog raseljavanja djece iz Ukrajine nakon ruske vojne agresije,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljenu „Strategija „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav” (COM(2020)0381),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2021. o strategiji „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav⁷,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda⁸,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 19. travnja 2021. o akcijskom planu za razvoj ekološkog sektora (COM(2021)0141),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. veljače 2021. naslovljenu „Europski plan za borbu protiv raka” (COM(2021)0044),
- uzimajući u obzir tematsko izvješće Revizorskog suda br. 10/2011 od 24. listopada 2011. naslovljeno „Jesu li Program distribucije mlijeka u školama i Program distribucije voća u školama djelotvorni?”,
- uzimajući u obzir program održivog razvoja UN-a do 2030. i ciljeve održivog razvoja,
- uzimajući u obzir Odluku 5.COM 6.41 od 16. studenoga 2010. kojom je Međuvladin odboru za očuvanje nematerijalne kulturne baštine pri UNESCO-u odobrio uvrštenje mediteranske prehrane na popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. travnja 2021. o europskom jamstvu za djecu⁹,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća (EU) 2021/1004 od 14. lipnja 2021. o uspostavi europskog jamstva za djecu¹⁰,
- uzimajući u obzir Europsku anketu o zdravlju (treći val EHIS-a) iz 2019.,
- uzimajući u obzir europsku inicijativu Svjetske zdravstvene organizacije za nadzor pretilosti djece (SZO, COSI) i njezinih prvih pet istraživanja provedenih od 2007. do 2020.,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) Odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,

---

⁶ SL L 184, 11.7.2022, str. 56.

⁷ SL C 184, 5.5.2022., str. 2.

⁸ SL C 150, 14.6.2018, str. 1.

⁹ SL C 506, 15.12.2021., str. 94.

¹⁰ SL L 223, 22.6.2021, str. 14.

- uzimajući u obzir izvješće Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj (A9-0096/2023),
- A. budući da je promicanje zdrave, raznovrsne i uravnotežene prehrane u kombinaciji sa zdravim načinom života, uključujući redovitu tjelesnu aktivnost, sve važnije pitanje koje bi trebalo postati prioritet našeg društva; budući da je između prehrane i načina života potreban integriran i sveobuhvatan pristup; budući da jedno od troje djece u EU-u u dobi od 6 do 9 godina ima prekomjernu tjelesnu težinu ili je pretilo¹¹; budući da zdrava prehrana može smanjiti rizik od određenih kroničnih bolesti; budući da je promicanje zdrave prehrane preventivna mjera protiv bolesti i ulaganje u javno zdravlje;
- B. budući da 53% Europljana ima prekomjernu tjelesnu težinu¹²; budući da postoji jasan obrazac koji povezuje pretilost s razinom obrazovanja, prema kojemu se udio osoba s prekomjernom tjelesnom težinom smanjuje kako se povećava razina obrazovanja;
- C. budući da su škole temelj održivog i zdravog društva;
- D. budući da je obrazovanje o prehrani kojim se promiče raznolika, uravnotežena i zdrava prehrana ključno za poticanje zdravih potrošačkih navika te bi ga stoga trebalo poboljšati diljem EU-a;
- E. budući da bi sva školska djeca trebala imati jednak i pravedan pristup zdravim, hranjivim i održivim prehrambenim proizvodima;
- F. budući da je iznimno važno podići razinu osviještenosti i obrazovati djecu u cijelom EU-u o pitanjima kao što su lokalni prehrambeni lanci, sezonalnost, ekološka i integrirana poljoprivreda, zdrava, raznolika i uravnotežena prehrana, sigurnost opskrbe hranom, klimatske promjene, dobrobit životinja, održivost proizvodnje hrane te rasipanje hrane;
- G. budući da djeca mogu imati ključnu ulogu u informiranju i senzibiliziranju svojih roditelja, rodbine i vršnjaka o promišljenoj, raznolikoj, uravnoteženoj i održivoj prehrani i zdravom načinu života;
- H. budući da su studije pokazale da konzumacija svježeg voća i povrća, kao sastavnica uravnotežene prehrane, smanjuje rizik od bolesti opasnih po život i pomaže ublažiti utjecaj prehrambenih sustava na okoliš; budući da razina konzumacije voća i povrća među djecom i mladima nije zadovoljavajuća; budući da se kada je riječ o količini konzumiranog voća i povrća, države članice EU-a međusobno izuzetno razlikuju;
- I. budući da se u izvješću SZO-a iz 2002. navodi da je nedovoljan unos voća i povrća jedan od 10 glavnih čimbenika rizika koji doprinose smrtnosti od poznatih uzroka;
- J. budući da mjere osmišljene za edukaciju djece i adolescenata o važnosti zdrave, raznolike i uravnotežene prehrane mogu pozitivno utjecati na društvo u cjelini, osobito u dugoročnom razdoblju;

---

¹¹ Svjetska zdravstvena organizacija, „Europsko regionalno izvješće SZO-a o pretilosti za 2022.”, Kopenhagen: Regionalni ured SZO-a za Europu, 2022.

¹² Eurostat, [Over half of adults in the EU are overweight](#) („Više od polovine odraslih osoba u EU-u ima prekomjernu tjelesnu težinu”), 21. lipnja 2021.

- K. budući da se procjenjuje da se u EU-u 20 % ukupne proizvedene hrane gubi ili rasipa, pri čemu je udio kućanstava u ukupnom rasipanju hrane veći od 50 %, što ima negativan socijalni, gospodarski i okolišni utjecaj; budući da bi edukacijske mjere prilagođene dobi kojima se potiče uvođenje dobrih praksi mogle znatno i dugoročno gledano doprinijeti smanjenju rasipanja hrane u EU-u;
- L. budući da mediteranska prehrana predstavlja prehrambeni režim koji se temelji na zdravim navikama i prehrambenom obrascu koji uvelike doprinosi zdravlju te da ga je priznala i znanstvena zajednica;
- M. budući da mjere osmišljene za besplatan pristup i opskrbu zdravim prehrambenim proizvodima za svu školsku djecu, neovisno o njihovu socioekonomskom položaju, mogu kumulativno pozitivno utjecati na njihovo fizičko i mentalno zdravlje kao i na njihov razvoj i socijalnu dobrobit; budući da te mjere mogu postaviti temelje za održivu potrošnju u kasnijoj fazi života te imati i neizravan pozitivan učinak na razvoj lokalnih zajednica, posebno malih i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava;
- N. budući da su standardi proizvodnje hrane u EU-u najviši i najstroži na svijetu, posebno u pogledu održivosti;
- O. budući da je u najudaljenijim regijama, posebno arhipelazima s udaljenim otocima, teže osigurati redovitu opskrbu tim prehrambenim proizvodima;
- P. budući da je potrebno promicati program EU-a za distribuciju voća, povrća i mlijeka u školama te bolje informirati o njemu kako bi dopro do većeg broja sudionika;
- Q. budući da su siromašnija prehrana i temeljni zdravstveni problemi, kao što je pretilost, češći među djecom u nepovoljnom socioekonomskom položaju;
- R. budući da su praćenje i evaluacija ključni u osiguravanju pravilnog funkcioniranja programa EU-a za distribuciju voća, povrća i mlijeka u školama;

Zaključci i preporuke

Proračun

1. izražava žaljenje zbog činjenice da u mnogim slučajevima iznos financijskih sredstava EU-a koji države članice dobivaju nije dovoljan kako bi se doprlo do svih ciljnih skupina u svim regijama, za motiviranje svih škola da se uključe i za ostvarivanje željenog učinka, a da se pritom uspješno i pravedno utječe na škole na razini EU-a i na nacionalnoj razini; ističe da bi se, kako bi se zajamčio nastavak dobrog funkcioniranja programâ, trenutna raspodjela potpore trebala uzeti i kao minimalna osnova za raspodjelu i u budućnosti;
2. izražava žaljenje zbog činjenice da neke države članice raspoloživa proračunska sredstva ne iskorištavaju u potpunosti, uglavnom zbog velikog broja administrativnih i birokratskih postupaka; poziva Komisiju i države članice da surađuju prije sljedeće revizije programa u školama kako bi ocijenile nacionalne rezultate, izradile pouzdanu analizu uzroka različitih stopa apsorpcije dostupnog proračuna u državama članicama i pružile više smjernica na temelju najboljih praksi iz država članica;

3. poziva Komisiju da poveća ukupni proračun programa za voće, povrće, mlijeko i mliječne proizvode u školama te da razmotri pravednu preraspodjelu sredstava među sudionicima programa kako bi se sredstva koja neke države članice nisu iskoristile preraspodijelila drugima koje su dokazale svoju spremnost i sposobnost da iskoriste više od okvirno namijenjenih sredstava; ističe da bi povećanje proračuna za program omogućilo veću učestalost tjedne distribucije te duži period distribucije tijekom cijele školske godine;
4. poziva Komisiju da povede računa o djeci s teškim alergijama na hranu, intolerancijama i drugim ograničenjima povezanim s prehranom te da u okviru područja primjene programa izdvoji dodatna sredstva za nabavu alternativnih diversificiranih proizvoda kako bi se osigurala da su i spomenuta djeca također uključena;
5. poziva Komisiju da procijeni mogućnost sinergije između školskog programa i postojećih inicijativa i programa za zdrav doručak i programa za distribuciju redovitih školskih obroka kao i drugih izvora financiranja kako bi se doprlo do većeg broja djece, a u skladu s ciljevima europskog jamstva za djecu;
6. preporučuje da se, iako bi potpora koja se dodjeljuje za distribuciju i dalje trebala biti varijabilna, kao fiksni utvrde drugi troškovi povezani s popratnim mjerama kao i praćenje i evaluacija programa s ciljem bolje dosljednosti i planiranja u državama članicama;
7. potiče Komisiju da poduzme korake kako bi se pobrinula za to da države članice jamče minimalnu razinu kvalitete za proizvode obuhvaćene programom, o čemu treba voditi računa pri upotrebi proračunskih sredstava i ostvarivanju nacionalnih ciljeva u pogledu sudjelovanja;
8. poziva Komisiju da periodično procijeni mogućnost postupnog povećanja proračuna za taj program s obzirom na njegove koristi za društvo u cjelini;
9. ističe da proizvodi koji ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu kvalitete negativno utječu na provedbu programa jer dovode do manjka interesa za konzumaciju proizvoda i tako doprinose rasipanju hrane; smatra da bi se viškovi voća i povrća, uključujući ono koje je „ružno”, ali u savršenom stanju, također trebali smatrati prihvatljivima; nadalje, poziva Komisiju i države članice da procijene koliko se hrane rasipa u okviru programa u školama i da utvrde moguće uzroke, razjasne pitanje neiskorištenih proizvoda i razviju smjernice o smanjenju rasipanja hrane u okviru programa, u skladu s ciljevima EU-a za smanjenje gubitka i rasipanja hrane, izbjegavajući pritom administrativno opterećenje za države članice, škole i dobavljače;

Edukacijske mjere

10. prepoznaje važnost edukacijskih mjera namijenjenih informiranju o nutritivnim vrijednostima voća i povrća, naročito svježih, sezonskih, lokalnih i regionalnih proizvoda kao i mlijeka i mliječnih proizvoda, u kontekstu postizanja ciljeva programa; konstatira da edukacijske mjere treba uskladiti s ciljevima strategije „od polja do stola” i europskog plana za borbu protiv raka; ističe da su posjeti poljoprivrednim gospodarstvima ključan instrument kojim se djeci i adolescentima omogućuje da iznova uspostave vezu s poljoprivredom, upoznaju se s održivim poljoprivrednim praksama i iz prve ruke steknu uvid u ključnu ulogu poljoprivrede EU-a u osiguravanju pristupa

sigurnoj hrani i zdravim namirnicama te u njezin doprinos zaštiti okoliša, krajolika i biološke raznolikosti; poziva Komisiju i države članice da povećaju primjenu digitalnih alata i digitalnih materijala za učenje na temelju iskustava nakon pandemije bolesti COVID-19, kako bi se, po potrebi, dopunile obrazovne aktivnosti koje se odvijaju uživo;

11. poziva države članice da osiguraju da se najmanje 10 % ukupnih sredstava koja se školskom programu svake godine dodijele iz pomoći EU-a i iz nacionalne pomoći namijeni edukacijskim mjerama kako bi se povećala učestalost njihove provedbe i proširio njihov doseg, s obzirom na to da sama distribucija proizvoda nije dovoljna za stvaranje zdravih životnih navika;
12. poziva Komisiju da pruži više smjernica o sadržaju edukacijskih mjera, pri čemu se treba osloniti na najbolje prakse država članica te smanjiti administrativno i financijsko opterećenje za škole; naglašava da bi edukacijske mjere trebale biti usmjerene na aspekte kao što su zdrave, održive, raznovrsne i uravnotežene prehrane navike, prehrana i kulinarske vještine, alergeni u hrani i alternative, poljoprivreda općenito, a posebno održiva poljoprivreda, uključujući ekološku poljoprivredu, integrirane metode proizvodnje, dobrobit životinja, sigurnost opskrbe hranom, klimatske promjene te sprečavanje i smanjenje rasipanja hrane; poziva Komisiju i države članice da osiguraju primjerenu uključenost nacionalnih tijela nadležnih za zdravlje i prehranu, okoliš, poljoprivredu i obrazovanje u razvoj odgovarajućih i interaktivnih popratnih mjera, uzimajući pritom u obzir dobne skupine i lokalne posebnosti u pogledu prehrane, kulturnih navika ili poljoprivrednih praksi;
13. ističe potrebu za većom mjerom uključivanja nastavnika i drugog školskog osoblja i relevantnih nadležnih tijela u edukacijske mjere i za promicanjem sudjelovanja drugih dionika u tim mjerama, uz veću razinu sudjelovanja roditelja, lokalnih proizvođača i organizacija civilnog društva; naglašava da će program provoditi kvalificirano osoblje, uz odgovarajuće osposobljavanje koje će biti osigurano za nastavnike, radnike u kantinama, kuhare i dijetetičare; ističe da bi odabir lokalnih proizvođača smještenih u blizini škole olakšao provedbu edukacijskih mjera;

Područje primjene

14. ističe da bi proizvodi za distribuciju trebali potjecati iz EU-a i u osnovi biti neprerađeni, a ako je primjenjivo i ekološki, lokalno proizvedeni te po mogućnosti imati europske oznake kvalitete; napominje da je tržište za europsku oznaku kvalitete i ekološke proizvode neravnomjerno raspoređeno među državama članicama i da spomenuti proizvodi podrazumijevaju veće troškove; poziva Komisiju na uvođenje zahtjeva kojima bi se osiguralo da proizvodi ispunjavaju objektivne kriterije, koji bi trebali uključivati zdravstvenu, okolišnu i etičku dimenziju te dimenziju kvalitete, dobrobit životinja, sezonalnost, raznolikost, dostupnost lokalnih proizvoda, davanje prednosti kratkim lancima opskrbe; ističe da bi kada je riječ o bananama i drugom tropskom voću, prednost trebalo dati proizvodima podrijetlom iz EU-a i njegovih najudaljenijih regija; naglašava da bi proizvodi trebali biti u najvećoj mogućoj mjeri diversificirani te odražavati sezonsku dostupnost, lokalne zdrave prehrane navike i vrste usjeva;
15. potiče distribuciju najmanje 25 % ekoloških proizvoda u okviru europskog programa u školama, među ostalim primjenom kriterija zelene javne nabave, što bi se odrazilo na

poticanje javne nabave ekološke hrane u okviru akcijskog plana EU-a za ekološku proizvodnju, čime bi se pak doprinijelo postizanju ciljeva strategije „od polja do stola” i usklađivanju s njima;

16. ustraje u tome da u programu ne bi trebali biti dopušteni proizvodi koji sadržavaju dodane šećere, masti, sol ili sladila; poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama i tijelima za zdravlje i prehranu pomno analizira iznimke kojima se omogućuje distribucija određenih vrsta proizvoda s ograničenim udjelom šećera i masti radi njihova strogog ograničavanja ili uklanjanja kako bi se osiguralo da je program i dalje usklađen s vlastitim ciljevima te širim ciljevima politike EU-a; poziva države članice da omoguće blisku i učinkovitu suradnju između tijela nadležnih za zdravlje i prehranu, poljoprivredu, okoliš i obrazovanje pri sastavljanju popisa prihvatljivih proizvoda i obrazovnih aktivnosti, uz potpuno poštovanje ciljeva programa u školama;
17. predlaže da se, kako bi se promicala konzumacija naranči (i time povećao unos vitamina C), u školama na raspolaganje stave i samoposlužni aparati za cijedenje agruma kojima se dobiva prirodni sok od naranče (bez dodavanja vode);
18. predlaže da se, iako bi buduća provedba programa trebala biti usmjerena na jaslice, vrtiće i osnovne škole jer bi djeca od rane dobi trebala stjecati zdrave i održive navike te razvijati sklonost zdravom načinu života, pozornost posveti i srednjim školama;
19. podsjeća na to da socioekonomsko okruženje utječe na pristup zdravoj i održivoj hrani te odgovarajuću edukaciju o prehrani; poziva Komisiju da razmotri preispitivanje ciljnih skupina kako bi se osiguralo da djeca izložena riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti imaju prioritetni pristup zdravoj i prehranbenoj hrani i edukacijskim mjerama, u skladu s ciljevima strategije „od polja do stola” i europskim jamstvom za djecu; poziva Komisiju i države članice da omoguće fleksibilne formule između proizvoda i edukacijskih mjera na temelju stvarnih potreba ciljnih skupina;
20. naglašava da u nekim državama članicama, posebno u ruralnim školama, proizvodi djeci možda neće biti privlačni za konzumaciju jer su im već dostupni u vlastitom domu; smatra da bi u toj situaciji alternativno rješenje bilo preraspodijeliti sredstva kako bi se razvile lokalne gospodarske aktivnosti manjeg opsega za proizvodnju raznovrsnijih proizvoda;

Racionalizacija administrativnog postupka

21. potiče Komisiju i države članice da smanje administrativno opterećenje pri provedbi programa, naročito u pogledu mjera distribucije, kako bi se povećali stope sudjelovanja i upotreba nacionalnih proračuna; smatra da bi jedan od načina racionalizacije programa mogao biti pojednostavnjenje postupaka javne nabave, produljenje trajanja ugovora, a time i smanjenje administrativnog opterećenja povezanih s inspekcijama, kako to opterećenje ne bi morale snositi škole koje žele sudjelovati;
22. podsjeća na to da bi postupci javne nabave, čak i oni pojednostavljeni, trebali biti usklađeni s kriterijima ekonomski najpovoljnije ponude za dodjelu ugovora; ističe da je najniža cijena kao jedini kriterij u postupku javne nabave štetna za ciljeve programa u školama kao i za sudjelovanje malih poljoprivrednika; ustraje u tome da se postupcima javne nabave mora osigurati jednak pristup i pošteno tržišno natjecanje kako veliki dobavljači ne bi bili nepravedno u povoljnijem položaju na uštrb poljoprivrednika koji

sudjeluju u programu; naglašava da bi prednost trebalo dati lokalnim proizvodima i kratkim lancima opskrbe kao i proizvodima koje isporučuju organizacije proizvođača, poljoprivredne zadruge i poljoprivredne tržnice; ističe da bi upotreba odgovarajuće minimalne ambalaže pri prijevozu i distribuciji školskih proizvoda također trebala biti kriterij pri donošenju odluka o kupnji te da bi trebalo u obzir uzeti i kapacitete škola za skladištenje i hlađenje te potrebu za očuvanjem kvalitete i sigurnosti proizvoda;

23. poziva Komisiju da istraži mogućnost da se školama dodijele dugoročniji ugovori, uz mogućnost ponovnog pregovaranja o cijenama, jer bi se na taj način smanjila potreba za opsežnom dokumentacijom; ističe da bi na taj način više poljoprivrednika, naročito malih, moglo potaknuti na sudjelovanje u programu;
24. apelira na države članice da smanje i pojednostave razinu dokumentacije koja se zahtijeva od korisnika programa kako bi se ublažilo administrativno opterećenje s kojim se oni suočavaju; poziva Komisiju i države članice da povećaju primjenu digitalnih alata u upravljanju dokumentacijom;
25. ističe važnost nastavnika i drugog obrazovnog/nadzornog osoblja kao uzora u potrošnji zdravih proizvoda te poziva na potrebnu proračunsku i administrativnu fleksibilnost kako bi se tim pojedincima omogućilo sudjelovanje u školskim programima i demonstracija zdravih prehrambenih navika djeci o kojoj se brinu;
26. predlaže racionalizaciju zahtjeva za upravljanje, kontrolu, praćenje i evaluaciju, i za nadležna tijela država članica i za korisnike programa;
27. predlaže uspostavu foruma kako bi se države članice potaknule na razmjenu najboljih praksi i tako utvrdile uspješne metode za racionalizaciju provedbe programa; podsjeća na postojanje sastanaka skupine za građanski dijalog, koje održava Europska komisija, a koji već uključuju redovite rasprave o programu u školama te preporučuje da taj forum posluži kao temelj za daljnju nadogradnju; poziva Komisiju da istraži mogućnost da zemlje kandidatkinje, kao promatrači, sudjeluju u forumu na kojemu se diskutira o školskom programu;
28. poziva Komisiju da istraži mogućnost pokretanja školskog programa za zemlje kandidatkinje, koji bi se financirao iz postojećih instrumenata, kao što su Instrument pretpristupne pomoći i Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa;

Praćenje i evaluacija

29. poziva Komisiju da uspostavi metodu prikupljanja sveobuhvatnih, usklađenih i usporedivih podataka kako bi se dobili objedinjeni podaci potrebni za provedbu odgovarajućih *ex-ante* i *ex-post* procjena učinka programa u cijeloj Europi;
30. traži od Komisije da istraži mogućnost uvođenja zajedničkih pokazatelja koji bi poslužili kao osnova za evaluaciju provedbe programa nakon 2023.; ističe da su baze podataka koje bi se mogle koristiti za razvoj tih pokazatelja već dostupne u okviru nacionalnih strategija i da bi ih u budućnosti trebalo uključiti u program; poziva Komisiju da preuzme aktivniju ulogu i državama članicama pruži povratne informacije i smjernice, nadovezujući se na postojeće najbolje prakse, kako bi im se bolje pomoglo u provedbi i praćenju programa;

Komunikacija

31. poziva Komisiju da razvije bolju komunikacijsku i promidžbenu strategiju kako bi se škole u državama članicama, osobito one s niskim stopama sudjelovanja, potaklo na provedbu programa te kako bi se povećala prepoznatljivost programa i njegova financijskog doprinosa; naglašava da bi se promidžbeni materijali EU-a također mogli koristiti kao sredstvo daljnjeg poticanja škola na sudjelovanje u programu;
32. poziva Komisiju da se u većoj mjeri fokusira na informiranje o načinu proizvodnje i distribucije proizvoda unutar programa, s posebnim naglaskom na promidžbi regionalnih i lokalnih proizvoda, što će postići osmišljavanjem i osiguravanjem ujednačenijih materijala državama članicama kako bi se na taj način povećala osviještenost i informiranje o programu;
  -
  -
33. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	22.3.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 43 - : 2 0 : 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Dacian Cioloș, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Paola Ghidoni, Francisco Guerreiro, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli, Bronis Ropė, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Rosanna Conte, Claude Gruffat, Anja Hazekamp, Ladislav Ilčić, Petros Kokkalis, Benoît Lutgen, Gabriel Mato, Alin Mituța, Christine Schneider, Irène Tolleret
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Niclas Herbst

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

43	+
ECR	Mazaly Aguilar, Ladislav Ilčić, Krzysztof Jurgiel, Veronika Vrecionová
ID	Rosanna Conte, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Niclas Herbst, Jarosław Kalinowski, Benoît Lutgen, Colm Markey, Gabriel Mato, Marlene Mortler, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Christine Schneider
Renew	Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller, Irène Tolleret
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli
The Left	Petros Kokkalis, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Bronis Ropė, Sarah Wiener

2	-
The Left	Anja Hazekamp
Verts/ALE	Francisco Guerreiro

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani